

Kúria végzése

Az ügy száma: Bfv.I.1324/2019/5.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: . Székely Ákos, a tanács elnöke

. Sebe Mária, előadó bíró

. Domonyai Alexa, bíró

Az eljárás helye:

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2020. március 13.

Az ügy tárgya: költségvetési csalás büntette és más
bűncselekmények

Terheltek: VIII. rendű

Első fok: Nyíregyházi Járásbíróság, 15.B.1900/2016/239.,
ítélet, tárgyalás,

2018. október 29.

Másodfok: Nyíregyházi Törvényszék, 1.Bf.762/2018/39., ítélet,
nyilvános ülés,

2019. április 4.

Az indítvány előterjesztője: a terhelt védője

Az indítvány iránya: a terhelt javára, hatályon kívül helyezésre

Rendelkező rész

A költségvetési csalás büntette és más bűncselekmények miatt folyamatban volt büntetőügyben a Kúria a VIII. rendű terhelt védője által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálv a Nyíregyházi Járásbíróság 15.B.1900/2016/239. számú ítéletét és a Nyíregyházi Törvényszék 1.Bf.762/2018/39. számú ítéletét VIII. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek vagy felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

I.

- [1] A Nyíregyházi Járásbíróság a 2018. október 29-én kihirdetett 15.B.1900/2016/239. számú ítéletével a VIII. rendű terheltet bűnsegédként, bűnszervezetben elkövetett költségvetési csalás

büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (4) bekezdés b) pont] miatt 2 év fegyházban végrehajtandó szabadságvesztésre és 2 évre a közügyek gyakorlásától eltiltásra ítélte. Rendelkezett az őrizetben töltött idő beszámításáról, a feltételes szabadság kizárásáról, a lefoglalt bűnjelekről és felmerült bűnügyi költség viseléséről.

[2] Kétirányú fellebbezéseket elbírálv a Nyíregyházi Törvényszék mint másodfokú bíróság 2019. április 4-én meghozott 1.Bf.762/2018/39. számú ítéletével a VIII. rendű terhelt vonatkozásában helybenhagyta az elsőfokú ítéletet.

[3] Az elsőfokú ítélettel megállapított és a másodfokú bíróság által tett kiegészítéssel és helyesbítéssel irányadónak tekintett tényállás lényege a következő (elsőfokú ítélet 16-21. oldal, másodfokú ítélet 27-29. oldal).

Magyarországon, az ...-magyar határ közelében rendszeresen alakulnak olyan bűnözői csoportok, amelyek ... adó- és zárjeggyel ellátott, vagy zárjegy nélküli cigaretta nagy mennyiségben Magyarországra történő csempészésére, a zöld határon keresztül engedély nélküli átjuttatására specializálódtak. Ennek motivációját az adja, hogy ... a kedvezőbb adózási szabályok miatt bármilyen Magyarországon kereskedelmi forgalomban lévő cigarettához olcsóbban lehet hozzájutni. Az engedély nélkül Magyarországra csempészett cigaretta felvásárlására, illetve továbbértékesítésére bűnözői csoportok jöttek létre.

A határon illegálisan átjuttatott cigaretta felvásárlására szakosodott szervezet irányítói biztosították a cigaretta megvásárlásához szükséges anyagi eszközöket, megtervezték, megszervezték a cigaretta továbbszállítását, elrejtését mindaddig, amíg annak értékesítésére nem került sor, továbbá figyelőket, rakodókat vontak be a feladatba. A bűncselekmények elkövetéséhez a végrehajtás meggyorsítása és sikeressége érdekében alkalmi jelleggel, szervezeten kívüli személyeket is beszerveztek, akik eseti jelleggel csatlakoztak a szervezet működéséhez. A cigaretta csempészése során tevékenységüket egymással összehangolva végezték oly módon, hogy mindenki ellátta a csoport vezetője által részére meghatározott feladatokat.

I. rendű terhelt legkésőbb 2015 novemberétől egy olyan, legalább öt tagból álló, cigarettacsempészésre szakosodott szervezetet hozott létre és irányított, amelynek ismertté vált tagjai között volt a VIII. rendű terhelt is. A szervezet tagjai - így a VIII. rendű terhelt is, - állandó jelleggel figyelői feladatot láttak el, folyamatosan kapcsolatban voltak az I. rendű terhelttel, akit telefonon értesítettek, ha a hatóság mozgását észlelték, ezzel biztosítva a bűncselekmény zavartalan végrehajtását, illetőleg részt vettek a dohányáru járművekre történő berakásában is.

2015. december 3-án a kora esti órákban az I. rendű terhelt irányításával működő szervezet **T.1.** ... állampolgártól 14.990 doboz adózás alól elvont cigarettát szerzett meg, amelynek belföldi forgalmi értéke: 12.051.960 forint volt. VIII. rendű terhelt az illegális úton érkező cigaretta átvételéhez úgy nyújtott

segítséget, hogy **Város.2.-ben**, a híd mellett figyelte a hatóságok mozgását (2. tényállási pont).

2015. december 31-én a kora esti órákban I. rendű terhelt irányításával **Város.1.** külterületén 15.000 doboz 12.060.000 forint belföldi forgalmi értékű, adózás alól elvont cigaretta érkezett Magyarországra, amelynek egy részét I. rendű terhelt 3.675.000 forintért értékesítette IX. rendű terheltnak. A cigaretta ellenértékét I. rendű terhelt utasítására a VIII. rendű terhelt vette át, majd juttatta el az I. rendű terheltnak (3. tényállási pont).

2016. március 25-éről 26-ára virradó éjszakán **Város.3.** külterületén az I. rendű terhelt ...ból illegálisan beszerzett, 115.776 forint forgalmi értékű cigarettát értékesített X. rendű terheltnak. A cigaretta gépjárműbe pakolását és elszállítását VIII. rendű terhelt azzal segítette, hogy a **Város.2.-től Város.3.-ig** elnyúló területen figyelte a járőrök mozgását (6. tényállási pont).

II.

- [4] A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a VIII. rendű terhelt védője terjesztett elő felülvizsgálati indítványt a Be. 648. § a) pontjában írt okot megjelölve.
- [5] Arra hivatkozott, hogy az irányadó tényállásból a törvényi feltételek hiányában nem róható fel a VIII. rendű terheltnak a bünszervezetben elkövetés, így a vele szemben kiszabott büntetés eltúlzott és a feltételes szabadságra bocsátásból való kizárásának sincs törvényi alapja.
- [6] Elsődlegesen a terheltnél a bünszervezetben elkövetésre utalás és a feltételes szabadságra bocsátás kizárására vonatkozó rendelkezés mellőzését, másodsorban a kiszabott büntetés lényeges enyhítését és a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztését kérte.
- [7] A Legfőbb Ügyészség BF.1133/2019/4. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt alaptalannak tartotta.
- [8] A védő által felhozott kifogásokkal kapcsolatban kifejtette, hogy a felülvizsgálat során - a Be. 650. § (2) bekezdése értelmében - a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás nem támadható. A Be. 659. § (1) bekezdése szerint a felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok ismételt egybevetésének, eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye.
- [9] Az irányadó tényállás egyértelműen tartalmazza, hogy az ...-magyar határon átnyúló cigaretta-kereskedelemben létrejött egy három vagy több személyből álló csoport, amelyben a VIII. rendű terhelt és társai tényállás szerinti cselekvősege az összehangoltság magasabb szintjén működött. A VIII. rendű terhelt is tisztában volt azzal, hogy a dohányárú országhatáron keresztül történt szervezett átjuttatásába kapcsolódik bele, és ez csak a bűnözői csoport szervezett együttműködése révén valósulhatott meg. Ennélfogva a VIII. rendű terhelt büntetőjogi felelősségének megállapítása, a cselekmény jogi minősítése és az alkalmazott joghátrány is

összhangban áll a büntető anyagi jog szabályaival.

- [10] Indítványozta a Be. 662. § (1) bekezdés a) pontja alapján a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozat hatályában fenntartását.

III.

- [11] A felülvizsgálati indítvány nem alapos.
- [12] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, a Be. 648. §-a valamennyi felülvizsgálati okra kiterjedően rögzíti, miszerint felülvizsgálatnak csak a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen van helye és kizárólag a Be. 648. § a)-c) pontjában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokra hivatkozással vehető igénybe, a felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető.
- [13] A törvényi feltételeknek megfelelő [a Be. 649. § (1) bekezdésében felsorolt] törvényes ok a felülvizsgálatra, ha a bíróság a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével állapította meg a terhelt bűnösségét [Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpont], vagy ha a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt, illetve a Btk. más szabályainak megsértésével [Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpont] szabott ki törvénysértő büntetést. A felülvizsgálatot lehetővé tevő eljárási szabálysértéseket a törvény kimerítően sorolja fel [Be. 649. § (2) bekezdés a)-d) pont].
- [14] Az indítványozó szerint az eljáró bíróság a büntető anyagi jogszabályt megsértve értékelte a bűncselekményeket bünszervezetben elkövetettnek, és emiatt a VIII. rendű terhelttel szemben törvénysértő büntetést szabott ki.
- [15] Kétségek nélkül egyezően ítélte meg az első- és a másodfokon eljáró bíróság, hogy a felülvizsgálattal érintett VIII. rendű terheltnek felrótt bűncselekménynél a bünszervezetben elkövetés ismérvei fellelhetők.
- [16] A bünszervezet [a Btk. 459. § 1. pontja szerint] három vagy több személyből álló, hosszabb időre szervezett, összehangoltan működő csoport, amelynek célja öt évi vagy ezt meghaladó szabadságvesztéssel büntetendő szándékos bűncselekmények elkövetése.
- [17] A védő indítványa arra hivatkozott, hogy az I. rendű és VIII. rendű terhelt közötti kapcsolatból nem vonható le olyan következtetés, hogy a VIII. rendű terhelt tisztában lett volna azzal, hogy saját tevékenységével egy bűncselekmények elkövetésére alakult, összehangoltan működő csoport tevékenységéhez kapcsolódik.
- [18] A bünszervezetben elkövetés megállapítására csak a konkrét bűncselekmény megvalósításának körülményei adhatnak alapot (4/2005. Büntető jogegységi határozat indokolás V/5-6. bekezdés).
- [19] A jogegységi határozat II. pontjában elvi érveléssel rögzítette, hogy - a meghozatalakor hatályos 1978. évi IV. törvény (korábbi Btk.) 98. § (1) bekezdése - a ma hatályos Btk. 91. § (1) bekezdése akkor alkalmazható, ha az elkövető tudata a bünszervezet [korábbi Btk. 459. § 1. pontjában] meghatározott tárgyi ismérveit átfogja. Ezekre

az általános (és nyilvánvaló) tudati helyzetekre vezethető vissza a konkrét eset. A tudati helyzet megállapítása nyilvánvalóan nem feltétlenül beismerésen alapul, hanem a bűnszervezet törvényi fogalmi elemei szerinti ténybeli körülményeken, amelyek felismerése a VIII. rendű terhelt számára adott volt. Ehhez elégséges, ha az elkövető egyfelől felismeri, hogy a szervezet összehangoltan működő; másfelől, hogy az a szerveződés, amelynek keretei között a konkrét bűncselekmény zajlik, s amelynek működéséhez csatlakozik, nem elszigetelt, alkalmi csoportosulás. Erre a jogi (de kétségtelen, hogy a tudattartalomra vont) következtetésre ad alapot, ha az elkövetési magatartások egymást kiegészítő jellegűek és azok kapcsolódása a célzott és végrehajtott bűncselekményhez kölcsönös, az adott tényállásszerű elkövetési magatartás keretei közé illeszkedő cselekmény más személy előző cselekményéhez társul, avagy a célzott bűncselekmény megvalósulásához további láncolatos tevékenységet feltételez. Az elkövetőnek a bűnszervezetben elkövetést átfogó tudattartalmára vont következtetés alapja, hogy a bűnszervezet törvény által meghatározott külső, tárgyi jellegű ismérvei kívülálló számára is felismerhetők. Ehhez képest az elkövető tudatának nem arra kell kiterjednie, hogy a bűnszervezet a törvényi előfeltételek szerint létrejött, hanem arra, hogy a bűnszervezet tárgyi sajátosságainak ismeretében annak „működéséhez” csatlakozik, illetve annak keretében cselekszik. E tudattartalom – értelemszerűen – csak szándékos, viszont egyenes és eshetőleges szándékú egyaránt lehet.

- [20] A VIII. rendű terhelt az irányadó tényállásban foglalt magatartása alapján tisztában volt azzal, hogy cselekménye nem elszigetelt, hanem egy olyan mechanizmushoz kapcsolódik, amelyben az ...ból illegálisan az országba juttatott, adózás alól elvont cigarettával folytatott, I. rendű terhelt által irányított kereskedelmi tevékenység áll.
- [21] A bűnszervezetben elkövetést illetően az irányadó tényállás alapján az eljáró bíróság helytálló következtetésre jutott. Részletes indokát adta, hogy a bűnszervezet fogalmának objektív elemei az irányadó tényállásban írtak szerint maradéktalanul megvalósultak azzal, hogy a hosszabb időn át illegálisan érkező dohányáru megszerzését és értékesítését folytató szervezet tevékenységében, annak irányítója utasításait követve a VIII. rendű terhelt három alkalommal részt vett. A végrehajtás körülményeiből, különösen a konkrét magatartás mások megelőző vagy további láncolatos cselekményeit feltételező jellegéből, ezek szükségszerű és előreláthatóan bekövetkező eseményeiből a bűnszervezetben elkövetést a VIII. rendű terheltnek is fel kellett ismernie.
- [22] Figyelemmel arra, hogy a bűnszervezetben elkövetés nem a bűncselekmény Különös Részből foglalt minősítő körülménye, így megállapítása a minősítést nem érinti. Mivel a Btk. 91. § (1) bekezdése szerint a bűnszervezetben elkövetés a büntetés kiszabására vonatkozó általános részi rendelkezés, ezért az ítélet rendelkező részében – hasonlóan a visszaesés (valamint a többszörös

és a különös visszaesés) megjelenítéséhez - a büntetés kiszabására vonatkozó rendelkezéshez kapcsolódóan kell kifejezésre juttatni.

- [23] Miután pedig az anyagi jogi felülvizsgálat tárgyát a bíróság bizonyítékokat mérlegelő tevékenysége nem (így a büntetéskiszabási tényezők értékelése sem) képezheti, így felülvizsgálatban az sem támadható, illetve vizsgálható, hogy az eljáró bíróság miként vette figyelembe a Btk. 80. § (1) bekezdésének előírásait, valamint a BKv 56/2007. számú véleményben foglaltakat. Ekként a büntetéskiszabás önmagában a felülvizsgálat tárgyát nem képezheti (BH 2005.337.).
- [24] Ebből következően, ha törvényes a minősítés (amit egyébként kifogás nem ért), akkor a büntetés törvényessége kérdésében csak akkor van helye felülvizsgálatnak, ha a kiszabott büntetés (illetve annak neve, mértéke) a Btk. valamely mérlegelést nem tűrő rendelkezésébe ütközik. A jelen ügyben ez nem áll fenn. A VIII. rendű terhelttel mint bünszervezetben elkövetővel szemben kiszabott büntetést a bíróság nem a Btk. 91. § (1) bekezdése szerinti felemelt büntetési tételkeret alapulvételével állapította meg, hanem a bűncselekmény miatt kiszabható törvényi minimumnak megfelelő tartamban határozta meg. A középértéktől eltérő tartamú szabadságvesztés kiszabása nem ütközik a Btk. rendelkezéseibe, amiként a mellékbüntetés sem. Az indítvány ekként alaptalanul sérelmezi a büntetéskiszabást.
- [25] Következésképpen felülvizsgálatot megalapozó anyagi jogi szabálysértés nem állapítható meg.
- [26] Ekként a Kúria - miután nem észlelt olyan eljárási szabálysértést sem, amelynek vizsgálatára a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból köteles - a VIII. rendű terhelt javára bejelentett felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, és a megtámadott határozatot a Be. 660. § (1) bekezdése szerint tanácsülésen eljárva, a Be. 662. § (1) bekezdés a) pontja alapján a VIII. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartotta.

IV.

- [27] A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 653. § (1) bekezdése értelmében a Be. 458. § (3) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.
- [28] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul. A Be. 652. § (7) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy felülvizsgálati indítvány ugyanazon tartalommal csak egyszer nyújtható be. Az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetve az azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja [Be. 656. § (4) bekezdés].

Budapest, 2020. március 13.

Dr. Székely Ákos s. k. a tanács elnöke, Dr. Sebe Mária s. k. előadó
bíró, Dr. Domonyai Alexa s. k., bíró

A kiadmány hiteléül:

Mátyás Gyöngyi
bíróság ügyintéző